

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ
ФАКУЛЬТЕТ ОБЛІКУ ТА ФІНАНСІВ**

Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

для підготовки курсових робіт з дисципліни «Страхування»
здобувачами вищої освіти
за освітньо-професійною програмою
Фінанси, банківська справа та страхування
спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування
освітнього ступеня Бакалавр
очної і заочної форм навчання

ПОЛТАВА 2020

Методичні рекомендації для підготовки курсових робіт з дисципліни «Страховання» здобувачами вищої освіти за освітньо-професійною програмою Фінанси, банківська справа та страхування спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування освітнього ступеня Бакалавр очної і заочної форм навчання. Полтава : Полтавська державна аграрна академія, 2020. 37 с.

Загальна редакція та підготовка до випуску:

Зоря Світлана, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування, к.е.н., доцент

Рецензент:

Дорогань-Писаренко Людмила, декан факультету обліку та фінансів, професор кафедри економічної теорії та економічних досліджень Полтавської державної аграрної академії, к.е.н., професор.

Методичні рекомендації для підготовки курсових робіт з дисципліни «Страховання» здобувачами вищої освіти за освітньо-професійною програмою Фінанси, банківська справа та страхування спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування освітнього ступеня Бакалавр очної і заочної форм навчання обговорені і схвалені на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування 28 серпня 2020 р., протокол № 1.

Методичні рекомендації для підготовки курсових робіт з дисципліни «Страховання» здобувачами вищої освіти за освітньо-професійною програмою Фінанси, банківська справа та страхування спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування освітнього ступеня Бакалавр очної і заочної форм навчання схвалено науково-методичною радою спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування» 28 серпня 2020 р., протокол № 1.

ЗМІСТ

	ст.
ВСТУП.....	4
ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	5
ПІДГОТОВЧА РОБОТА ПО ВИКОНАННЮ КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	7
СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	10
ВИМОГИ ДО ТЕКСТУ І ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	12
РЕЦЕНЗУВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ, ЇЇ ЗАХИСТ ТА ОЦІНКА.....	16
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ ДЛЯ ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	18
ДОДАТКИ	
Додаток А. РЕКОМЕНДОВАНА ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ.....	21
Додаток Б. ЗРАЗОК ЗАЯВИ ДЛЯ ВИБОРУ ТЕМИ КУРСОВОЇ РОБОТИ	22
Додаток В. ОРІЄНТОВАНІ ПЛАНИ КУРСОВИХ РОБІТ.....	23
Додаток Г. ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ПАКЕТУ ІНФОРМАЦІЙНО- ВСТУПНОЇ ЧАСТИНИ КУРСОВОЇ РОБОТИ	28
Додаток Д. ПРИКЛАДИ ОФОРМЛЕННЯ БІБЛІОГРАФІЧНОГО ОПИСУ У СПИСКУ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	31

ВСТУП

В даний час розвитку економічних відносин, страхування являється стратегічно важливим та перспективним сегментом економіки, що дає можливість забезпечити соціально-економічну стабільність в суспільстві, забезпечує компенсацію збитків у результаті настання несприятливих подій, знижує витну частину бюджеті різних рівнів та є джерелом внутрішніх довгострокових інвестицій в економіку країни. В свою чергу, підготовка курсової роботи з дисципліни «Страхування» є важливою складовою частиною навчального процесу здобувача вищої освіти за освітньо-професійною програмою Фінанси, банківська справа та страхування спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування, активною формою науково-дослідницької роботи.

Методичні рекомендації являють собою навчальний документ по підготовці курсових робіт з дисципліни «Страхування» здобувачами вищої освіти за освітньо-професійною програмою Фінанси, банківська справа та страхування спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування галузі знань 07 Управління і адміністрування.

Методичні рекомендації передбачають визначення мети та завдань курсових робіт з дисципліни «Страхування», рекомендації щодо вибору теми, підбору, систематизації і вивчення спеціальної літератури, законодавчих та нормативних актів з проблем наукового дослідження, збирання, аналізу, узагальнення та викладу матеріалу. В них ґрунтовно викладені загальні вимоги щодо змісту, обсягу та оформлення курсових робіт.

У формі додатків наведено матеріал, що стосується порядку затвердження тем і розгорнутих планів курсових робіт з дисципліни «Страхування», видачі завдань до їх написання та оформлення рецензії на курсову роботу. Висвітлені також питання, що стосуються підготовки здобувачів вищої освіти до захисту курсових робіт.

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

У відповідності до освітньо-професійної програми Фінанси, банківська справа та страхування спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування освітнього ступеня Бакалавр одним із важливих етапів професійної підготовки є підготовка та захист курсової роботи з дисципліни «Страхування».

Курсова робота за своєю сутністю є завершеним самостійним дослідженням здобувача вищої освіти за однією із важливих проблем у сфері страхування. На підставі курсової роботи кафедра визначає рівень підготовки студента, ступінь оволодіння ним теоретичними знаннями та вміннями використовувати набуті в процесі навчання знання для виконання конкретного фінансового аналізу, прийняття раціональних фінансово-управлінських рішень.

Метою написання курсової роботи є:

- закріплення, поглиблення та систематизація одержаних в процесі навчання знань;
- відпрацювання навичок та вміння узагальнювати теоретичні матеріали і працювати з літературою;
- набуття навичок працювати із статистичними довідниками і аналізувати практичну фінансово-економічну інформацію;
- розвиток вміння чітко обґрунтовувати власні висновки, рекомендації та пропозиції, щодо вдосконалення існуючої практики в галузі досліджуваної проблеми;
- оволодіння здобувачами вищої освіти в ході навчання системним та комплексним підходом, сучасною методологією та методикою здійснення досліджень, інструментарієм та технологічними прийомами обґрунтування фінансово-економічних рішень.

Завдання написання курсової роботи полягає в тому, щоб допомогти студенту: продемонструвати та використовувати одержані під час навчання знання; покращити теоретичну та практичну підготовку; формувати творче мислення; розвивати навички підбору та систематизації літературних джерел, узагальнення та аналізу вихідної інформації; формувати висновки та пропозиції, системно викласти матеріал; удосконалювати вміння вирішувати нестандартні завдання щодо підвищення ефективності функціонування страхового ринку України у сучасних умовах.

До курсової роботи як самостійного дослідження ставляться такі основні вимоги:

- робота має містити системний теоретичний аналіз об'єкта дослідження на основі використання набутих вмінь правильно застосовувати теоретичні положення економічної науки та користуватись науково-понятійним апаратом;
- викладений матеріал, отриманий з літературних джерел та електронних ресурсів, повинен розкривати різні точки зору дослідників у сфері піднятих у роботі дискусійних питань, а також висвітлювати власну позицію автора та його аргументацію з цих питань;
- робота повинна бути спрямована на дослідження страхового ринку;
- робота повинна містити конкретні пропозиції, направлені на розвиток

страхового ринку України, чи окремих ланок його функціонування;

- робота має бути написана чітко, доступно та оформлена відповідно до існуючих вимог.

Основними принципами виконання курсової роботи з дисципліни «Страховання» є: ініціативність та добровільність у виборі здобувачем вищої освіти конкретної теми курсової роботи; обов'язковість виконання курсової роботи; самостійність у виконанні курсової роботи; індивідуальність консультування науковим керівником кожного здобувача вищої освіти по темі і змісту його курсової роботи; особиста відповідальність кожного студента за своєчасне і якісне виконання курсової роботи та дотримання встановленого даними методичними вказівками регламенту її написання.

Перед подаванням роботи на кафедру здобувач вищої освіти повинен власними силами, за допомогою загальнодоступних інтернет-ресурсів (Advego Plagiatus, eTXT Антиплагіат, Unicheck, Anti-Plagiarism та інші) перевірити курсову роботу на наявність співпадінь (запозичень) з іншими відкритими джерелами. Акт такої перевірки в якому можна побачити обсяг тексту що перевірявся, дані про автора (Прізвище та ім'я), а також результат перевірки (відсоток співпадіння чи оригінальності) прикладається до курсової роботи (після титульного листа).

Викладач в обов'язковому порядку здійснює контрольну перевірку поданих на захист курсових робіт. За результатами такої перевірки Антиплагіатною інтернет-системою Strikeplagiarism.com Системний Оператор отримує Звіт подібності, що містить інформацію, яка вказує на ймовірність неправомірних запозичень з інших джерел та інші характеристики, а саме: Коефіцієнт Подібності 1, Коефіцієнт Подібності 2 чи Сигнал «Тривога!».

Результатом перевірки є висновок з наведеним відсотком (по сукупності Коефіцієнтів Подібності 1 та 2 запозичень), який слід розуміти наступним чином:

висока оригінальність <i>робота допускається до захисту</i>	Понад 60 % авторського тексту	0 – 40 % відсоток запозичень
задовільна оригінальність <i>робота допускається до захисту</i>	50 - 59 % авторського тексту	41 – 50 % відсоток запозичень
низька оригінальність <i>робота потребує доопрацювання та повторної перевірки</i>	40 – 49 авторського тексту	51 – 60% відсоток запозичень
неприйнятна оригінальність <i>робота повинна бути відхилення і до захисту не приймається</i>	39 % і нижче авторського тексту	61 % і вище запозичень

Здобувач вищої освіти, що виконав курсову роботу, яка має високу та задовільну оригінальність тексту допускається до її захисту.

Здобувач вищої освіти, що виконав курсову роботу, яка має низьку оригінальність тексту допускається до захисту за умови доопрацювання курсової роботи та подальшої (нової) її перевірки на наявність запозичень.

Здобувач вищої освіти, що виконав курсову роботу, яка має неприйнятну оригінальність тексту не допускається до її захисту.

У випадку виявлення сфальсифікованих даних у акті перевірки поданих особисто здобувачем вищої освіти до нього вживаються заходи відповідно до основних положень Кодексу академічної доброчесності ПДАА.

ПІДГОТОВЧА РОБОТА ПО ВИКОНАННЮ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота виконується відповідно до завдання, яке видається науковим керівником і затверджується завідувачем кафедри. У завданні вказується тема роботи, науковий керівник, вихідні дані для роботи та перелік питань для розгляду, визначається календарний план виконання.

Науковий керівник курсової роботи консультує здобувача вищої освіти при розробці плану роботи, дає рекомендації з підбору і використання необхідної літератури, збору та обробки аналітичної інформації, контролює хід виконання курсової роботи, надає висновок на роботу, в якому дає оцінку праці здобувача вищої освіти.

Необхідно пам'ятати, що здобувач вищої освіти відповідає за своєчасність та якість виконання роботи, за вірність практичних матеріалів та результатів розрахунків.

Виконання курсової роботи включає наступні етапи:

- вибір теми;
- огляд літературних джерел за темою роботи (законодавчих, нормативно-правових, спеціальних);
- розробка плану роботи;
- аналіз і обробка фактичного матеріалу;
- написання і оформлення курсової роботи;
- подання роботи на рецензування (в разі необхідності робота повертається на доопрацювання);
- захист курсової роботи.

Вибір теми є безпосереднім початком роботи здобувача вищої освіти над курсовою роботою з дисципліни «Страховання». Тематика цих робіт має бути актуальною, відображати сучасну проблематику наукових досліджень у сфері страхування та носити пошуковий характер.

Здобувач вищої освіти має право самостійно вибрати тему курсової роботи на основі рекомендованої тематики. Наведена тематика курсових робіт має орієнтований, рекомендований характер і може уточнюватись. Рекомендований перелік тем курсових робіт наведено в додатку А.

При виборі теми курсової роботи враховуються: актуальність теми для об'єкту дослідження; професійні інтереси здобувача вищої освіти; наукові проблеми, які вирішуються на кафедрі; напрямок науково-дослідної роботи здобувача вищої освіти; можливості одержання, обробки та використання відповідних практичних матеріалів; власні напрацювання здобувача вищої освіти, тощо.

Здобувач вищої освіти має право запропонувати тему курсової роботи, яка не включена до тематики, що приведена в даних методичних рекомендаціях. У цьому випадку на кафедру подається заява з вказівкою назви бажаної теми і мотивами її вибору. Враховуючи рівень знань здобувачів вищої освіти, їх схильність до науково-дослідницької роботи, набутий практичний досвід – викладач має право вносити певні корективи відносно розподілу тем.

Тематика курсових робіт має проблемно-практичну спрямованість, періодично оновлюється і затверджується на засіданні кафедри.

Вибрана здобувачем вищої освіти тема закріплюється за ним на підставі його письмової заяви на ім'я завідувача кафедри, зразок якої подано в додатку Б. Не дозволяється виконувати курсову роботу кільком здобувачам вищої освіти з однієї і тієї самої теми.

Курсова робота виконується у відповідності зі складеним планом. План складається здобувачем вищої освіти після закріплення теми і вивчення літературних джерел по ній. При цьому рекомендується використовувати примірні плани, що наведені в даних методичних рекомендаціях (Додаток В). Якщо в ході виконання курсової роботи виникне необхідність внесення в план доповнень чи уточнень, вони узгоджуються з науковим керівником.

Після того, як обрана тема курсової роботи та складений узгоджений з науковим керівником початковий варіант плану, потрібно приступити до вивчення рекомендованої літератури, яка наведена в даних методичних рекомендаціях. Підбір додаткової літератури здійснюється студентом самостійно. При підборі літератури необхідно звертатись до бібліотеки закладу вищої освіти, до обласної універсальної наукової бібліотеки ім. І. П. Котляревського та мережі Internet.

Також доцільно слідкувати за публікаціями у спеціальних періодичних виданнях, зокрема, «Страхова справа», «Фінанси України», «Формування ринкових відносин в Україні», «Актуальні проблеми економіки», «Економіка. Фінанси. Право», «Ефективна економіка», тощо. Це дозволить здобувачам вищої освіти ознайомитись з новими офіційними матеріалами, рекомендаціями вчених та практиків, а також проблемними та дискусійними питаннями з різних аспектів розвитку страхування, підвищення ефективності функціонування страхового ринку.

Вивчення літературних джерел бажано проводити у такій послідовності: виписка бібліографічних даних про джерело, яке опрацьовується; загальне ознайомлення з джерелом в цілому та перегляд усього змісту; вибіркоче опрацювання вибраної частини першоджерела; конспектування матеріалів, що зацікавили, з посиланнями на сторінки, з яких зроблено виписку; вирішити, в якому розділі може бути використано одержаний матеріал; критична оцінка записаного, його редагування та використання в роботі.

Курсова робота повинна базуватися на достатньому обсязі інформації, що всебічно характеризує об'єкт і предмет дослідження.

Для збору статистичних даних рекомендуємо використовувати офіційні сайти наступних організацій:

- Державної служби статистики України (<http://www.ukrstat.gov.ua/>);
- Державної казначейської служби України (<https://www.treasury.gov.ua/ua/file-storage/vikonannya-derzhavnogo-byudzhetu/>);
- Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг (<https://www.nfp.gov.ua/ua/Informatsiia-pro-stan-i-rozvytok-strakhovoho-rynku-Ukrainy.html#>);

- Національного банку України (<https://bank.gov.ua/>);
- Ліги страхових організацій України (<http://uainsur.com/>);
- Моторного (транспортного) страхового бюро України (http://www.mtsbu.ua/ua/about_us/general/);
- тощо.

Мінімальний період, за який накопичується інформація – 3 останні роки. У випадках, коли передбачається моделювання економічних процесів, цей термін збільшується за згодою наукового керівника.

Ще під час збору та обробки фактичного матеріалу необхідно продумати та сформулювати в загальному вигляді пропозиції, направлені на розвиток страхування, підвищення ефективності функціонування страхового ринку України, чи окремих його ланок.

СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Рівень загальної підготовки курсової роботи знаходить відображення передусім в її структурі, тобто в послідовності розташування складових роботи. Курсова робота з дисципліни «Страховання» складається з інформаційно-вступної частини, основної частини, списку використаних джерел та додатків.

Інформаційно-вступна частина має містити такі структурні елементи:

1. Титульна сторінка.
2. Завдання на курсову роботу.
3. Зміст.
4. Лист оцінювання

Зразок оформлення пакету інформаційно-вступної частини курсової роботи наведено в додатку Г.

Основна частина має містити такі структурні елементи:

1. Вступ.
2. Перший розділ – теоретична частина досліджуваної теми.
3. Другий розділ – аналіз фактичних даних з досліджуваних питань та аспектів проблеми на макрорівні.
4. Третій розділ – пропозиції щодо усунення недоліків та удосконалення досліджуваного питання, з належними обґрунтуваннями та рекомендаціями.
5. Висновки.
6. Список використаних джерел.
7. Додатки.

У *вступі* здійснюється обґрунтування актуальності теми, формування мета та завдань курсової роботи, визначення об'єкта, предмету та методологічної основи дослідження, характеризуються джерела одержаної інформації. Рекомендований обсяг вступу: 1-2 сторінки комп'ютерного тексту.

Перший розділ курсової роботи повинен містити теоретико-методичні основи досліджуваної проблеми. Цей розділ має бути теоретичною базою досліджуваних питань та передумовою дослідження конкретних питань з обраної теми. В першому розділі рекомендується з відповідними посиланнями на джерела інформації аналізувати різні точки зору з досліджуваних питань із аргументацією власної думки. Рекомендований обсяг першого розділу: 6-7 сторінок комп'ютерного тексту.

У *другому розділі* курсової роботи, рекомендується аналізувати фактичні дані динаміки досліджуваних питань та аспектів проблеми на макрорівні. Для характеристики фінансових процесів та виявлення стійких тенденцій аналіз здійснюється, як правило, не менше ніж за три роки (періоди). Дані повинні бути наведені у порівнянні, з описом після кожної таблиці, виявлених тенденцій і результатів. Даний розділ, як і наступні, повинні містити, окрім табличного матеріалу відповідні малюнки, схеми або графіки. Рекомендований обсяг другого розділу: 6-7 сторінок комп'ютерного тексту.

У *третьому розділі* курсової роботи студент повинен, на основі матеріалів здійсненого у другому розділі аналізу, внести пропозиції щодо

усунення недоліків та удосконалення досліджуваного питання. В ньому повинні бути наведені власні пропозиції студента по вдосконаленню, з належними обґрунтуваннями та рекомендаціями. Рекомендований обсяг третього розділу: 6-7 сторінок комп'ютерного тексту.

У висновку студент на 1-2 сторінках викладає в узагальненому вигляді, логічно та послідовно, основні висновки та пропозиції по роботі.

Список використаних джерел включає перелік використаної літературних та інших джерел (нормативні документи, статистичні дані, інформація з Інтернету, електронних бібліотек), що були використані студентом при виконанні роботи. Він оформляється відповідно до стандартів з бібліотечної та видавничої справи (додатку Д).

Додатки. В них наводиться вихідна інформація, а також графіки, схеми, аналітичні таблиці, які носять ілюстративний характер у процесі викладення матеріалу по розділах. На кожному документі проставляється слово «Додаток» і його порядок згідно алфавіту.

Важливо при виконанні курсової роботи дотримуватись академічної доброчесності та забезпечувати недопущення академічного плагіату! Рекомендується ознайомитись з Рекомендаціями Міністерства освіти і науки України щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах (<http://osvita.ua/doc/files/news/616/61647/1-11-8681.pdf>). Для зручності роботи здобувачів вищої освіти бібліотекою ПДАА розроблені Загальні правила та стилі цитування при написанні наукових робіт (<https://www.pdaa.edu.ua/news/biblioteka-informuye>).

ВИМОГИ ДО ТЕКСТУ І ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота виконується державною мовою. Викладання тексту роботи повинно бути логічним, аргументованим, стилістично вірним з використанням наукової професійної мови.

Особливості оформлення курсової роботи та узгодження процедур її проходження узагальнено у відповідності до вимог освітньо-професійної програми Фінанси, банківська справа та страхування спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування (табл. 1).

Таблиця 1

Вимоги до виконання курсових робіт

Зміст записів	Норма
Організаційні вимоги	
1. Відповідність теми профілю спеціальності	Дотримання тематики запропонованої в методичних рекомендаціях та оформлення згідно вимог нормо-контролю.
Технічні вимоги	
1. Оформлення роботи	Брошування в тверду обкладинку.
2. Обсяг роботи, сторінок	20-25
3. Зміст роботи (приблизний обсяг в сторінках, без списку використаних джерел):	
Вступ	1-2
Розділ 1	6-7
Розділ 2	6-7
Розділ 3	6-7
Висновки	1-2
<p>На окремому аркуші – слово «Додатки».</p> <p>Додатки оформляють як продовження курсової роботи у порядку появи посилань на них у тексті роботи.</p> <p>Додатки слід позначати великими літерами української абетки за винятком літер: Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь.</p> <p>При цьому, у верху аркуша посередині рядка малими літерами з першої великої друкується (пишеться від руки) слово «Додаток» і велика літера, що позначає додаток.</p> <p>Кожний додаток за необхідності може бути розділений на декілька складових елементів. У цьому разі перед кожним номером ставлять позначення додатку (літеру) і крапку.</p> <p>Рекомендується: не включати до додатків первинну та іншу документацію, що безпосередньо не використовується в процесі дослідження.</p>	
4. Оформлення тексту:	
<p>Заголовки структурних частин курсової роботи «ЗМІСТ», «ВСТУП», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ» друкують великими літерами, жирним шрифтом, по центру рядка. Номер розділу ставлять після слова РОЗДІЛ (жирним шрифтом), після номера крапку не ставлять, потім з нового рядка друкують заголовок розділу. Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) жирним шрифтом, з абзацного відступу в підбір до тексту. Крапку в кінці заголовка не ставлять.</p> <p>Відстань між назвою структурної частини та назвою підрозділу має становити один рядок. Відстань між заголовком і текстом має становити один рядок, попереднім текстом і</p>	

<p>наступним заголовком – два рядки. Відстань між рядками заголовка приймають такою, як у тексті.</p> <p>Кожну структурну частину курсової роботи треба починати з нової сторінки, але остання сторінка розділу повинна бути заповнена не менше ніж на дві третіх.</p> <p>По тексті роботи не допускаються скорочення слів, за винятком загальноприйнятих.</p> <p>Не використовувати в тексті виділення жирним шрифтом (крім вступу, назв: розділів, підрозділів та таблиць) і <i>курсивом</i> (крім слова «Таблиця» і «Продовж. табл.»).</p>	
4. Шрифт для комп'ютерної верстки тексту роботи	14
5. Інтервал	1,5
6. Кількість рядків на сторінці	до 30
7. Поля на сторінці (не менше)	Верхнє – 20 мм, Нижнє – 20 мм, Ліворуч –30 мм, праворуч – 10 мм
8. Нумерація сторінок цифрою	Правий верхній кут без рисок і крапок.
9. Початок нумерації	Зі змісту роботи цифрою 3 (три).
10. Оформлення таблиць	<p>Нумерація – послідовно за кожним розділом: 2.1; 2.2; і т.д.</p> <p>Розміщення – праворуч на сторінці над назвою таблиці, незалежно від орієнтації сторінки.</p> <p>Нумерують таблицю один раз над першою її частиною.</p> <p>При цьому слово <i>таблиця</i> пишеться <i>курсивом</i> і ставиться її номер, вкінці номера крапка не ставиться. Над іншими частинами (в разі переносу на другу сторінку) пишуть слова «Продовж. табл.» і вказують номер таблиці, а також наводять додатковий рядок з номерами граф таблиці.</p> <p>Назву таблиці наводять по центру рядка з великої літери жирним шрифтом, в кінці назви таблиці крапку не ставлять.</p> <p>Заголовки граф повинні починатися з великих літер, підзаголовки з малих літер. Окрема графа з порядковими номерами рядків до таблиці не включається.</p>
11. Оформлення рисунків (схем)	<p>Нумерація – послідовно за кожним розділом (внизу) під рисунком (схемою): 2.1; 2.2; 2.3 і т.д.</p> <p>Назва рисунку – малими літерами (крім першої великої) по центру рядка, в кінці назви рисунку крапку не ставлять.</p> <p><i>Наприклад:</i> Рис. 1.1. Назва...</p> <p>Рисунок відокремлюють від подальшого тексту роботи вільним рядком.</p>
12. Оформлення формул	<p>Нумерація – послідовно за кожним розділом в круглих дужках біля правого поля сторінки без крапок від формули до її номера.</p> <p>Громіздкі формули розміщують на окремих рядках.</p> <p>Це стосується і всіх нумерованих формул.</p> <p>Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів слід подавати безпосередньо під формулою в тій послідовності в якій вони наведені у формулі. Значення кожного символу і числового коефіцієнту треба подавати з нового рядка. Перший рядок пояснення починають зі слова «де» без двокрапки.</p> <p>У кінці формул і в тексті перед ними розділові знаки ставлять відповідно до правил пунктуації</p>

	<p><i>Наприклад:</i> $Q = \frac{T \times S}{W}, \quad (2.1)$</p> <p>де Q – страхове відшкодування; T – страховий збиток; S – страхова сума; W – вартісна оцінка майна.</p> <p>Нумерувати слід лише ті формули, на які є посилення в наступному тексті. Інші нумерувати не рекомендується. Формули відокремлюють від тексту роботи вільними рядками.</p>
13. Загальні правила цитування та посилання на використані джерела	
Посилання в тексті на таблиці	<p>На всі таблиці курсової роботи повинні бути посилання в тексті, при цьому слово «таблиця» в тексті пишуть скорочено.</p> <p><i>Наприклад:</i> «... у табл. 1.2».</p> <p>При повторних посиланнях на таблиці треба вказувати скорочено слово «дивись».</p> <p><i>Наприклад:</i> «див. табл. 1.2».</p>
Посилання в тексті на ілюстрації	<p>Вказують порядковим номером ілюстрації в роботі.</p> <p><i>Наприклад:</i> «рис. 1.2».</p> <p>При цьому, доцільно використовувати звороти типу: «... як це видно з рис. 1.2», або «... як це показано на рис. 1.2»</p> <p>Ілюстрації у курсовій роботі повинні бути: по тексту – чорним по білому, в додатках та ілюстративному матеріалі – можливо кольорові</p>
Одночасно можливим є посилання на таблиці та ілюстрації у вигляді виразу в круглих дужках. <i>Наприклад:</i> (табл. 1.2), (рис. 2.4)	
Посилання в тексті на формули	<p>Вказують порядковим номером формули в роботі.</p> <p><i>Наприклад:</i> « у формулі (2.1)».</p>
Посилання в тексті на використані джерела	<p>Зазначається порядковим номером за переліком посилань, в квадратних дужках</p> <p><i>Наприклад:</i> „... у працях [10-14]...”, або [15, с. 45-46] (якщо в тексті вказана дослівно теза чи якась цифрова інформація).</p>
Згадування прізвищ науковців	<p>У тексті – спочатку наводяться ініціали.</p> <p>У списку використаних джерел – згідно діючих вимог (між ініціалами ставиться пробіл)</p> <p><i>Наприклад:</i> С. С. Осадець, В. О. Безугла.</p>
Загальноприйняті скорочення: грн, млн	Наводиться без крапки (за винятком кінця речення)
Подання інформації у відсотках та з номерами	Наводиться з пробілом між цифровим значенням і відповідним знаком: № 4; 16,8 %
Технологічні вимоги	
1. Комплект роботи	<ol style="list-style-type: none"> 1. Титульна сторінка. 2. Завдання на курсову роботу. 3. Зміст. 4. Текст роботи. 5. Додатки. <p><i>Не підшиваються</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Лист оцінювання.

2. Термін виконання роботи	В терміни, визначені в завданні на курсову роботу та календарному графіку, але повна готовність визначається за 2 тижні до початку екзаменаційної сесії.
3. Дата і місце підпису роботи автором	До встановленого терміну завершення роботи – на останній сторінці основного тексту.
4. Допуск до захисту	Науковий керівник – не пізніше ніж за тиждень до початку сесії.
5. Вимоги до вступу роботи	У вступі виділити жирним шрифтом за окремими абзацами: – актуальність теми; – мета та завдання для дослідження; – об'єкт і предмет дослідження. <i>При цьому слід пам'ятати, що: Об'єкт дослідження – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію й обране для вивчення Предмет дослідження – міститься в межах об'єкта</i>
При цьому жирним шрифтом виділяється лише означені фрази. <i>Наприклад: Актуальність теми. ....</i>	
6. Вимоги до змісту першого розділу	Науково-теоретичне обґрунтування теми дослідження з посиланням на використані положення наукових праць вітчизняних та зарубіжних вчених, а також відповідний нормативний матеріал.
7. Вимоги до змісту другого розділу	Аналіз фактичних даних з досліджуваних питань та аспектів проблеми на макрорівні. <i>В аналізі використати різноманітні прийоми та методи наукових досліджень (порівняння, моделювання, аналізу та синтезу, прогнозування тощо). Рекомендується використовувати прийоми комп'ютерної обробки даних за допомогою спеціальних програм</i>
8. Вимоги до змісту третього розділу	Пропозиції щодо усунення недоліків та удосконалення досліджуваного питання, з належними обґрунтуваннями та рекомендаціями.
9. Вимоги до висновків роботи	Висновки – узагальнення результатів дослідження за розділами – першим, другим та третім. Крім того навести обґрунтовані за змістом пропозиції.
10. Вимоги до подання списку використаних джерел	
10.1. Черговість подачі використаних джерел	В алфавітному порядку прізвищ авторів або заголовків
10.2. В алфавітному порядку прізвищ авторів або заголовків	Бібліографічний опис оформлюється згідно з національним стандартом України ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» (додаток Д)
<i>Використані джерела повинні відповідати періоду досліджень</i>	
11. Подання роботи на випускаючу кафедру для захисту	Робота подається у завершеному вигляді відповідно графіку, не пізніше ніж за 2 тижні до початку сесії, за умов наявності: – належно оформленого титульного аркуша та завдання – підпису автора (здобувача вищої освіти).

РЕЦЕНЗУВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ, ЇЇ ЗАХИСТ ТА ОЦІНКА

Завершена і належним чином оформлена курсова робота у визначений термін подається на кафедру фінансів, банківської справи та страхування на рецензування. Після перевірки роботи науковий керівник заповнює рецензію, в якій зазначає позитивні сторони роботи, її недоліки, вказує шляхи усунення недоліків.

Оцінювання курсової роботи здійснюється за 100-бальною шкалою, яка формується з двох частин:

1) I етап – оцінка виконання курсової роботи – до 59 балів включно (табл. 2).

Таблиця 2

Результати оцінювання курсової роботи

Критерії оцінювання курсової роботи	Максимальна кількість балів
1. Оцінка змісту курсової роботи	
1. Обґрунтування актуальності обраної теми роботи, формулювання мети, завдання, об'єкта та предмета дослідження	5
2. Відповідність змісту курсової роботи (проекту) темі та затвердженому плану	5
3. Ступінь розкриття теоретичних аспектів проблеми, обраної для дослідження та глибина і якість аналізу теоретичного матеріалу (наявність критичних узагальнень різних підходів до постановки і вирішення проблеми відповідно до теми курсової роботи (проекту), коректність використання понятійного апарату, посилання, цитування)	10
4. Якість практичного дослідження та його детальний аналіз з використанням наукових методів (аналітичних, статистичних, методів моделювання тощо) та новітніх інформаційних джерел	10
5. Науковий підхід до виявлення проблем та обґрунтованість шляхів удосконалення та практична значущість висновків і пропозицій відповідно до досліджуваної теми	10
6. Інші характеристики	4
<i>Разом</i>	49
2. Оцінка якості оформлення курсової роботи	
1. Ілюстративність роботи (наявність та відповідність діючим стандартам таблиць, графіків, схем та списку використаних джерел)	5
2. Відповідність оформлення курсової роботи (проекту) встановленим вимогам і дотримання графіку виконання	5
<i>Разом</i>	10
3. Загальна кількість балів за виконання курсової роботи (до захисту)	59

2) II етап – оцінка захисту курсової роботи – до 41 балів включно. Кількість балів, отриманих під час захисту курсової роботи залежить від вміння аргументовано і лаконічно викласти основні результати дослідження, а також повноти та вичерпності відповідей на питання членів комісії.

Робота, на яку подана негативна рецензія, повинна бути доопрацьована у відповідності до вимог, викладених у рецензії наукового керівника, тобто

здобувач вищої освіти зобов'язаний докорінно доопрацювати курсову роботу і разом з рецензією на попередню роботу подати на кафедру вдруге.

До захисту допускається курсова робота, що отримала позитивну рецензію. Захист проводиться на засіданні комісії, яка призначається завідувачем кафедри. При цьому здобувач вищої освіти викладає основний зміст курсової роботи, а потім дає відповідь на питання членів комісії і дає пояснення на критичні зауваження, що містяться у рецензії наукового керівника.

Загальна кількість балів, яку отримує здобувач вищої освіти за виконання та захист курсової роботи встановлюється шляхом підсумовування балів виставлених, керівником курсової роботи (до 59 балів) та, колегіально, членами комісії, яка приймала її захист (до 41 балів).

З врахуванням якості виконаної курсової роботи, рецензії наукового керівника, рівня виступу здобувача вищої освіти, а також відповідей на запитання – комісія оцінює курсову роботу. Результати записуються в екзаменаційну відомість і залікову книжку здобувача вищої освіти. Курсова робота, яка при захисті не одержала позитивної оцінки, підлягає повторному захисту. Позитивно оцінена курсова робота залишається на кафедрі і зберігається згідно встановленого порядку

Шкалу оцінювання курсової роботи за 100-бальною шкалою, національною системою і за шкалою ЄКТС представлено у табл. 3.

Таблиця 3

Шкала оцінювання курсової роботи: національна та ЄКТС

Сума балів за виконання курсової роботи та її захист	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
74 – 81	C	
64 – 73	D	задовільно
60 – 63	E	
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного захисту
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним виконанням курсової роботи

У випадку отримання здобувачем вищої освіти під час захисту курсової роботи оцінки «незадовільно» (FX, F) рішенням кафедри йому може бути запропонована нова тема і новий термін виконання курсової роботи. Здобувачі вищої освіти, які без поважної причини не подали курсову роботу у визначений термін або не захистили її, вважаються такими, що мають академічну заборгованість.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ ДЛЯ ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

1. Аранчій В. І., Остапенко О. М., Остапенко Т. М. Страховий менеджмент : навч. посіб. Полтава : ПДАА, 2018. 215 с.
2. Базилевич В. Д., Базилевич К. С. Страхова справа : підруч. Київ. 2008. 119 с.
3. Безугла В. О., Постіл І. І., Шаповал Л. П. Страхування : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2008. 582 с.
4. Вовчак О. Д. Страхова справа : підруч. Київ : Знання, 2011. 391 с.
5. Временко Л. В., Деркач К. І. Сучасні тенденції розвитку конкуренції та монополізації на вітчизняному страховому ринку. *Бізнес Інформ*. 2019. № 3. С. 358–364.
6. Временко Л. В., Мужилівський В. В. Конкуренція та монополізація у галузі недержавного обов'язкового страхування в Україні. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія «Економіка»*. 2013. Вип. 135. С. 8–11.
7. Говорушко Т. А. Страхові послуги : підруч. Київ : Центр учбової літератури, 2011. 343 с.
8. Дема Д. І. Страхові послуги : навч. посіб. [2-ге вид. перероб. та допов.]. Київ : Алерта, 2013. 526 с.
9. Дьячкова Ю. М. Страхування : посіб. Київ. : Центр учбової літератури, 2008. 240 с.
10. Жукова О. С., Лопатченко С. Г. Страхова культура як один із чинників впливу на розвиток страхування. *Ефективна економіка*. 2015. № 5. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=4102>.
11. Залетов О. М. Убезпечення життя : монографія. К. : Міжнародна агенція «Бізон», 2006. 685 с.
12. Зоря С. П. Економічна сутність та напрями оцінки конкуренції на страховому ринку. Збірник наукових праць науково-практичної конференції професорсько-викладацького складу Полтавської державної аграрної академії за підсумками науково-дослідної роботи в 2019 році (м. Полтава, 22-23 квітня 2020 року). Полтава : РВВ ПДАА, 2020. С. 155–157.
13. Зоря С. П., Зоря О. П. Навчально-методичний посібник з дисципліни Страхування для здобувачів вищої освіти ступеня «Бакалавр» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» [2-ге вид. перероб. та допов.]. Полтава : ПДАА, 2018. 202 с.
14. Зоря С. П. Особливості конкуренції на страховому ринку України. *Актуальні проблеми економіки*. № 4 (178). 2016. С. 274–279 URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/8037>.
15. Зоря С. П., В. Д. Чумак, Мисник Т. Г. Особливості функціонування страхового ринку в Україні. *Ефективна економіка*. 2018. № 12. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=6783>.

16. Зоря С. П. Особливості функціонування ринку агрострахування в Україні. *Наукові праці Полтавської державної аграрної академії*. 2014. Вип. 2 (8). Т. 2. С. 126–132.

17. Зоря С. П. Перестрахування як ключова складова стабільного функціонування страхового ринку. *Наукові праці Полтавської державної аграрної академії*. Вип. 1 (12). Полтава : ПДАА. 2016. С. 180 – 186.

18. Зоря С. П. Страховий ринок України: стан та особливості конкуренції. *Наукове забезпечення розвитку національної економіки: досягнення теорії та проблеми практики* : матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених, 31 жовтня 2019 р. Полтава, 2019. С. 72–75.

19. Зоря С. П., Романець Г. П. Страхова культура в Україні. *Соціально-економічні, політичні та гуманітарні виміри національного та місцевого розвитку* : зб. наук. ст. учасників другої всеукраїнської наук.-практ. конф. / редкол. : С. В. Степаненко (голова ред.) та ін. Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2020. С. 241–244.

20. Ілляшенко С. М., Баскакова М. Ю. Маркетингові дослідження : навч. посіб. / за ред. д-ра екон. наук, проф. С. М. Ілляшенка. Київ : Центр навчальної літератури, 2006, 192 с.

21. Інформація про стан і розвиток страхового ринку України : веб-сайт. URL: <https://www.nfp.gov.ua/ua/Informatsiia-pro-stan-i-rozvytok-strakhovoho-rynku-Ukrainy.html>.

22. Insurance Europe : веб-сайт. URL: <http://www.insuranceeurope.eu/>.

23. Кабінет Міністрів України : веб-сайт. URL: <https://www.kmu.gov.ua>.

24. Козьменко О. В., Козьменко С. М., Васильєва Т. А. «4Р» маркетингу страхових компаній : монографія. Суми : Університетська книга, 2014. 432 с.

25. Кропельницький С. О., Плєць І. І. Страхові послуги : навч.-інтеракт. посіб. для студентів напряму підготовки 6.030508 – Фінанси і кредит. Івано-Франківськ : ДВНЗ – Прикарпатський національний ун-т ім. В. Стефаника, 2014. 390 с.

26. Ліга страхових організацій України (ЛСОУ). : веб-сайт. URL: <http://uainsur.com/>.

27. Литовченко І. Л., Рулінська О. В., Новошинська Л. В., Баранова В. Г. Стратегічне маркетингове планування в страхових компаніях : монографія. Одеса : ИНВАЦ, 2014. 280 с.

28. Міністерство Фінансів України : веб-сайт. URL: <https://mof.gov.ua/uk>.

29. Моташко Т. П. Digital-страхування: переваги та нові можливості : *матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції «Інноваційні напрямки розвитку страхового ринку України»*. К. : КНЕУ, 2016. С. 221–223.

30. Моторне (транспортне) страхове бюро України (МТСБУ) : веб-сайт. URL: http://www.mtsbu.ua/ua/about_us/general/.

31. Налукова Н. Конкуренція як запорука успішного розвитку страхового ринку. *Світ фінансів*. 2016. № 3(48). С. 102–113.

32. Національний банк України: веб-сайт. URL: <https://bank.gov.ua/>.

33. Нечипорук Л. Страховий ринок: закономірності становлення та розвитку в умовах глобалізації : [монографія]. Х. : Право, 2010. 280 с.
34. Осадець С. С., Артюх Т. М., Гаманкова О. О. Страхові послуги : підруч. Кер. авт. кол. й наук. ред. проф. С. С. Осадець і доц. Артюх. Київ : КНЕУ, 2007. 464 с
35. Плиса В. Й. Страхування : навч. посібн. [2 – е вид.]. Київ : Каравела, 2008. 392 с.
36. Пономарьова О. Б., Перетятко А. В., Дегтярьова С. С. Аналіз конкурентоспроможності страхових компаній України. *Молодий вчений*. 2016. № 12. С. 843–846.
37. Привалова О. Особливості конкуренції на ринку страхування життя. *Вісник КНТЕУ*. 2012. № 4. С. 54–62.
38. Приказюк Н., Моташко Т. Роль Інтернету в реалізації страхових послуг. *Вісник КНУ імені Тараса Шевченка. Економіка*. 2014. № 156. С. 52–56. URL: http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/host/10.23.10.100/db/ftp/visnyk/ekonom_156_2014.pdf.
39. Про захист економічної конкуренції : Закон України від 11 січ. 2001 р. № 2210-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2210-14>.
40. Про страхування : Закон України від 07 бер. 1996 р., № 85 /96 / Відомості Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80>.
41. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг : Закон України від 12 лип. 2001 р. № 2664-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2664-14>.
42. Ротова Т. А., Тринчук В. В. Культура страхування. Страхова справа. 2004. № 4. С. 28–30.
43. Степашко О. Д. Страхова справа : навч. посіб. Харків, 2012. 165 с.
44. Страховий менеджмент : [підруч.] / [С. С. Осадець, О. В. Мурашко та ін.] ; за наук. ред. д-ра екон. наук, проф. С. С. Осадця. К. : КНЕУ, 2011. 333 с.
45. Страхування : підруч. / [В. Д. Базилевич, К. С. Базилевич, Р. В. Пікус та ін.] ; заред. В. Д. Базилевича. К. : Знання, 2008. 1019 с.
46. Страхування : навч. посіб. / за ред. Т. А. Говорушко. Львів : «Магнолія 2006», 2014. 328 с.
47. Супрун А. А., Супрун Н. В. Страховий менеджмент : навч. посіб. Львів : Магнолія-2006, 2011. 301 с.
48. Ткаченко Н. В. Страхування : навч. посіб. Київ : Ліра, 2007. 376 с.
49. Фисун В. І., Ярова Г. М. Страхування : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2011. 232 с.
50. «Форіншурер (страхування)» : веб-сайт. URL: <https://forinsurer.com/>
51. Шірінян Л., Шірінян А. Конкурентоспроможність страхового ринку України в сучасних умовах. *Економіка України*. 2011. № 7. С. 37–48.
52. Яворська Т. В. Страхові послуги : навч. посіб. Київ : Знання, 2008. 350 с.

Додаток А
РЕКОМЕНДОВАНА ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ

1. Діяльність страхових компаній у сфері недержавного пенсійного забезпечення.
2. Інвестиційна діяльність страхових компаній України: стан та напрями активізації.
3. Інтернет-страхування в Україні: проблеми і перспективи розвитку.
4. Кіберстрахування як сегмент глобального страхового ринку.
5. Майнове страхування: сучасний стан та проблеми розвитку.
6. Медичне страхування: сучасний стан та перспективи розвитку.
7. Обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників транспортних засобів (ОСЦПВ).
8. Особисте страхування: сучасний стан та перспективи розвитку.
9. Особливості функціонування страхових об'єднань в Україні.
10. Перестраховання як ключова складова стабільного функціонування страхового ринку України.
11. Ринок агрострахування: стан та перспективні напрями розвитку.
12. Роль страхових брокерів у розвитку страхового ринку України.
13. Стан та особливості конкуренції на страховому ринку України.
14. Стан та особливості страхування наземного транспорту (КАСКО)
15. Страхова культура як основа розвитку страхового бізнесу в Україні.
16. Страхові посередники та їх роль на страховому ринку України.
17. Страховий захист фізичних осіб та особливості його розвитку.
18. Страховий захист юридичних осіб та особливості його розвитку.
19. Страховий ринок України: сучасний стан та перспективи розвитку.
20. Страхування автотранспортних ризиків.
21. Страхування вантажів та багажу.
22. Страхування від нещасних випадків.
23. Страхування відповідальності: сучасний стан та перспективи розвитку.
24. Страхування врожаю сільськогосподарських культур та напрями його удосконалення.
25. Страхування життя: сучасний стан та перспективи розвитку.
26. Страхування медичних витрат: сучасний стан та проблеми розвитку.
27. Страхування фінансових ризиків: сучасний стан та перспективи розвитку.
28. Сучасні тенденції капіталізації на страховому ринку України.
29. Фінансові технології на страховому ринку.
30. Формування обсягів страхових платежів страхових компаній України.

Додаток Б

ЗРАЗОК ЗАЯВИ ДЛЯ ВИБОРУ ТЕМИ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Завідувачу кафедри фінансів,
банківської справи та страхування

_____ (науковий ступінь, вчене звання, прізвище та ініціали)

Здобувача вищої освіти
за освітньо-професійною програмою
Фінанси, банківська справа та
страхування
спеціальності 072 Фінанси, банківська
справа та страхування

___ курсу ___ групи

_____ форми навчання
(очної, заочної)

_____ (П.І.П.)

ЗАЯВА

Прошу Вас затвердити тему курсової роботи з дисципліни «Страхування» у наступній редакції: «Особисте страхування: сучасний стан та перспективи розвитку».

ЗДОБУВАЧ ВИЩОЇ ОСВІТИ:

«___» _____ 20__ року

_____ (підпис)

_____ (П.І.П.)

НАУКОВИЙ КЕРІВНИК:

«___» _____ 20__ року

_____ (підпис)

_____ (П.І.П.)

Додаток В

ОРІЄНТОВНІ ПЛАНИ КУРСОВИХ РОБІТ

У всіх планах обов'язково передбачаються наступні структурні компоненти:

Вступ

Розділ 1.

Розділ 2.

Розділ 3.

Висновки

Список використаних джерел

Додатки

1. Діяльність страхових компаній у сфері недержавного пенсійного забезпечення

Розділ 1. Сутність та організаційно-правові засади функціонування страхових компаній у сфері недержавного пенсійного забезпечення

Розділ 2. Результати діяльності страхових компаній України у сфері недержавного пенсійного забезпечення

Розділ 3. Проблеми та перспективні напрями діяльності страхових компаній у сфері недержавного пенсійного забезпечення

2. Інвестиційна діяльність страхових компаній України: стан та напрями активізації

Розділ 1. Теоретичні аспекти інвестиційної діяльності страхових компаній

Розділ 2. Сучасний стан здійснення інвестиційної діяльності страхових компаній України

Розділ 3. Напрями активізації інвестиційної діяльності страхових компаній України

3. Інтернет-страхування в Україні: проблеми і перспективи розвитку

Розділ 1. Теоретичні аспекти інтернет-страхування

Розділ 2. Оцінка та аналіз розвитку ринку інтернет-страхування в Україні

Розділ 3. Вдосконалення механізму забезпечення інтернет-страхування

4. Кіберстрахування як сегмент глобального страхового ринку

Розділ 1. Теоретичні аспекти кіберстрахування як сегменту глобального страхового ринку

Розділ 2. Сучасні тенденції розвитку кіберстрахування

Розділ 3. Обґрунтування підходів до розвитку кіберстрахування в Україні

5. Майнове страхування: сучасний стан та проблеми розвитку

Розділ 1. Теоретичні аспекти майнового страхування

Розділ 2. Сучасний стан майнового страхування в Україні

Розділ 3. Проблеми розвитку майнового страхування в Україні та шляхи їх вирішення

6. Медичне страхування: сучасний стан та перспективи розвитку

Розділ 1. Теоретичні основи добровільного медичного страхування

Розділ 2. Аналітичний огляд ринку добровільного медичного страхування в Україні

Розділ 3. Проблеми та перспективи розвитку добровільного медичного страхування в Україні

7. Обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників транспортних засобів (ОСЦПВ)

Розділ 1. Економічна сутність страхування цивільно-правової відповідальності власників транспортних засобів

Розділ 2. Оцінка обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників транспортних засобів (ОСЦПВ) в Україні

Розділ 3. Проблемні аспекти розвитку обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників транспортних засобів (ОСЦПВ) в сучасних умовах

8. Особисте страхування: сучасний стан та проблеми розвитку

Розділ 1. Теоретичні аспекти особистого страхування

Розділ 2. Сучасний стан особистого страхування в Україні

Розділ 3. Напрями розвитку особистого страхування в сучасних умовах

9. Особливості функціонування страхових об'єднань в Україні

Розділ 1. Теоретичні основи функціонування страхових об'єднань

Розділ 2. Аналіз функціонування страхових об'єднань в Україні

Розділ 3. Удосконалення механізму організації діяльності страхових об'єднань

10. Перестраховання як ключова складова стабільного функціонування страхового ринку України

Розділ 1. Економічна сутність, особливості становлення та розвитку інституту перестраховання в Україні

Розділ 2. Аналіз перестрахового ринку України

Розділ 3. Перспективи розвитку та роль перестраховання у забезпеченні стабільного функціонування страхового ринку та економічної безпеки країни

11. Ринок агрострахування: стан та перспективні напрями розвитку.

Розділ 1. Теоретичні аспекти розвитку агрострахування

Розділ 2. Аналіз розвитку ринку агрострахування в Україні

Розділ 3. Перспективи розвитку агрострахування на страховому ринку України

12. Роль страхових брокерів у розвитку страхового ринку України

Розділ 1. Теоретичні основи організації брокерської діяльності

Розділ 2. Аналіз функціонування брокерів на страховому ринку

Розділ 3. Удосконалення механізму організації брокерської діяльності в Україні

13. Стан та особливості конкуренції на страховому ринку України

Розділ 1. Економічна сутність конкуренції та її значення на страховому ринку України

Розділ 2. Оцінка стану конкуренції на страховому ринку України

Розділ 3. Напрями розвитку страхового ринку в Умовах конкурентного середовища

14. Стан та особливості страхування наземного транспорту (КАСКО)

Розділ 1. Економічна сутність страхування наземного транспорту

Розділ 2. Сучасний стан страхування наземного транспорту (КАСКО) в Україні

Розділ 3. Напрями розвитку страхування наземного транспорту в сучасних умовах

15. Страхова культура як основа розвитку страхового бізнесу в Україні

Розділ 1. Сутність, підходи до визначення та особливості формування страхової культури

Розділ 2. Рівень розвитку страхової культури в Україні

Розділ 3. Формування напрямів підвищення рівня страхової культури в Україні

16. Страхові посередники та їх роль на страховому ринку України

Розділ 1. Теоретичні основи організації страхового посередництва

Розділ 2. Діяльність посередників на страховому ринку України

Розділ 3. Удосконалення механізму організації страхового посередництва в Україні

17. Страховий захист фізичних осіб та особливості його розвитку

Розділ 1. Сутність та особливості страхового захисту фізичних осіб

Розділ 2. Оцінка сучасного стану страхових послуг, що надаються фізичним особам

Розділ 3. Шляхи удосконалення страхового захисту фізичних осіб в Україні

18. Страховий захист юридичних осіб та особливості його розвитку

Розділ 1. Сутність та особливості страхового захисту юридичних осіб

Розділ 2. Оцінка сучасного стану страхових послуг, що надаються юридичним особам

Розділ 3. Шляхи удосконалення страхового захисту юридичних осіб в Україні

19. Страховий ринок України: сучасний стан та перспективи розвитку

Розділ 1. Теоретична концептуалізація страхового ринку

Розділ 2. Сучасні тенденції розвитку страхового ринку України

Розділ 3. Проблеми та перспективи розвитку страхового ринку України

20. Страхування автотранспортних ризиків

Розділ 1. Теоретичні основи страхування автотранспортних ризиків

Розділ 2. Аналітичний огляд ринку страхування автотранспортних ризиків в Україні

Розділ 3. Напрями розвитку страхування автотранспортних ризиків в сучасних умовах

21. Страхування вантажів та багажу

Розділ 1. Теоретичні основи страхування вантажів та багажу

Розділ 2. Сучасний стан страхування вантажів та багажу в Україні

Розділ 3. Напрями розвитку страхування вантажів та багажу в сучасних умовах

22. Страхування від нещасних випадків

Розділ 1. Теоретичні основи страхування від нещасних випадків

Розділ 2. Сучасний стан страхування від нещасних випадків в Україні

Розділ 3. Перспективи розвитку страхування від нещасних випадків в умовах сьогодення

23. Страхування відповідальності: сучасний стан та перспективи розвитку

Розділ 1. Теоретичні основи страхування відповідальності

Розділ 2. Сучасний стан страхування відповідальності в Україні

Розділ 3. Напрями розвитку страхування відповідальності в сучасних умовах

24. Страхування врожаю сільськогосподарських культур та напрями його удосконалення

Розділ 1. Економічна сутність та механізм страхування врожаю сільськогосподарських культур

Розділ 2. Сучасний стан розвитку страхування врожаю сільськогосподарських культур

Розділ 3. Вдосконалення системи страхування врожаю сільськогосподарських культур

25. Страхування життя: сучасний стан та перспективи розвитку

Розділ 1. Теоретичні основи страхування життя

Розділ 2. Сучасний стан страхування життя в Україні

Розділ 3. Перспективи розвитку страхування життя

26. Страхування медичних витрат: сучасний стан та проблеми розвитку

Розділ 1. Теоретичні основи страхування медичних витрат

Розділ 2. Сучасний стан страхування медичних витрат в Україні

Розділ 3. Напрями розвитку страхування медичних витрат в сучасних умовах

27. Страхування фінансових ризиків: сучасний стан та перспективи розвитку

Розділ 1. Теоретичні основи страхування фінансових ризиків

Розділ 2. Сучасний стан страхування фінансових ризиків в Україні

Розділ 3. Напрями розвитку страхування фінансових ризиків в сучасних умовах

28. Сучасні тенденції капіталізації на страховому ринку України

Розділ 1. Теоретичні аспекти капіталізації страхового ринку

Розділ 2. Динаміка макроекономічних показників капіталізації страховиків

Розділ 3. Напрями стимулювання страхового бізнесу в контексті підвищення його капіталізації

29. Фінансові технології на страховому ринку

Розділ 1. Сутність та інструменти InsurTech

Розділ 2. Домінанти страхових технологій на страховому ринку

Розділ 3. Перспективні напрями розвитку InsurTech в Україні

30. Формування обсягів страхових платежів страхових компаній України

Розділ 1. Теоретичні основи формування обсягів страхових платежів

Розділ 2. Оцінка взаємозв'язку обсягів страхових платежів із макроекономічними показниками

Розділ 3. Перспективні напрями диверсифікації страхових послуг в контексті максимізації обсягів страхових премій

Додаток Г

**ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ПАКЕТУ ІНФОРМАЦІЙНО-ВСТУПНОЇ
ЧАСТИНИ КУРСОВОЇ РОБОТИ**

**ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ
ФАКУЛЬТЕТ ОБЛІКУ ТА ФІНАНСІВ
КАФЕДРА ФІНАНСІВ, БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ ТА СТРАХУВАННЯ**

КУРСОВА РОБОТА

з дисципліни «Страховання»

на тему: «Особисте страхування: сучасний стан та перспективи розвитку»

Виконав: здобувач вищої освіти
за освітньо-професійною програмою
Фінанси, банківська справа та
страхування
спеціальності 072 Фінанси, банківська
справа та страхування
освітнього ступеня Бакалавр,
2 курсу 1 групи¹
денної форми навчання
Яхно В. А.
Керівник: Зоря С. П.

Полтава – 20__ року

¹зазначається відповідний курс та група, в якій навчається здобувач вищої освіти

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ**

КАФЕДРА ФІНАНСІВ, БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ ТА СТРАХУВАННЯ

ЗАВДАННЯ

на курсову роботу з дисципліни «Страховання»

здобувачеві вищої освіти
за освітньо-професійною програмою Фінанси, банківська справа та страхування
спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування
2 курсу 1 групи
Яхно Валентині Андріївні

1. Тема: Особисте страхування: сучасний стан та перспективи розвитку

2. Строк здачі роботи (проекту) на кафедрі – не пізніше _____ 20__ р.

3. Перелік питань, що підлягають розробці (план курсової роботи):

Вступ

Розділ 1. Теоретичні аспекти особистого страхування

Розділ 2. Сучасний стан особистого страхування в Україні

Розділ 3. Напрями розвитку особистого страхування в сучасних умовах

Висновки

Список використаних джерел

Додатки

Дата видачі завдання _____ 20__ р.

Керівник курсової роботи

_____

(підпис)

Світлана ЗОРЯ

Завдання прийняв до виконання

_____

(підпис здобувача вищої освіти)

Валентина ЯХНО

Полтавська державна аграрна академія

Факультет _____ Форма навчання _____
 Спеціальність (ОПП) _____ Група _____

Л И С Т О Ц І Н Ю В А Н Н Я курсової роботи

з дисципліни _____
 здобувача вищої освіти _____
 на тему _____

Обсяг курсової роботи (проекту) _____ Кількість використаних джерел _____

Загальна оцінка роботи (необхідне підкреслити, у разі потреби – доповнити): *актуальність теми розкрита* – фрагментарно; на середньому рівні; у повному обсязі; *ступінь втілення мети та виконання завдань дослідження* – низький; середній; високий; *повнота розкриття теми роботи у змісті* – фрагментарно; на середньому рівні; у повному обсязі _____

Загальна оцінка змісту та якості оформлення роботи (проекту) (необхідне підкреслити, у разі потреби – доповнити): *теоретичний розділ містить кількість критичних оцінок* – недостатню, достатню; *аналітичний розділ містить ознак практичного дослідження*: фрагментарно; на середньому рівні; у повному обсязі; *проектний розділ містить конкретних пропозицій та наукових розробок*: фрагментарно; на середньому рівні; у повному обсязі; *додатки пов'язані з матеріалом роботи*: фрагментарно; на середньому рівні, у повному обсязі; *висновки за результатами досліджень мають обґрунтування*: недостатнє, відносно достатнє, достатнє; *пропозиції мають характер* – декларативний, певною мірою практичний, практичний _____

Результати оцінювання курсової роботи

Критерії оцінювання курсової роботи (проекту)*	Максимальна кількість балів	Отримані бали
1. Оцінка змісту курсової роботи		
1. Обґрунтування актуальності обраної теми роботи, формулювання мети, завдання, об'єкта та предмета дослідження	5	
2. Відповідність змісту курсової роботи (проекту) темі та затверженому плану	5	
3. Ступінь розкриття теоретичних аспектів проблеми, обраної для дослідження та глибина і якість аналізу теоретичного матеріалу (наявність критичних узагальнень різних підходів до постановки і вирішення проблеми відповідно до теми курсової роботи (проекту), коректність використання понятійного апарату, посилання, цитування)	10	
4. Якість практичного дослідження та його детальний аналіз з використанням наукових методів (аналітичних, статистичних, методів моделювання тощо) та новітніх інформаційних джерел	10	
5. Науковий підхід до виявлення проблем та обґрунтованість шляхів удосконалення та практична значущість висновків і пропозицій відповідно до досліджуваної теми	10	
6. Інші характеристики	4	
<i>Разом</i>	49	
2. Оцінка якості оформлення курсової роботи		
1. Ілюстративність роботи (наявність та відповідність діючим стандартам таблиць, графіків, схем та списку використаних джерел)	5	
2. Відповідність оформлення курсової роботи (проекту) встановленим вимогам і дотримання графіку виконання	5	
<i>Разом</i>	10	
3. Загальна кількість балів за виконання курсової роботи (до захисту)	59	

Висновки (*підкреслити*)

- рекомендувати до захисту без доопрацювання;
- рекомендувати до захисту при умові доопрацювання _____
- не рекомендовано до захисту, необхідно суттєво доопрацювати _____

Роботу перевірів _____
 (Науковий ступінь, вчене звання, посада, П.І.П. викладача кафедри, що перевіряв курсову роботу)

« _____ » _____ 20__ р.

_____ (підпис)

Додаток Д

**ПРИКЛАДИ ОФОРМЛЕННЯ БІБЛІОГРАФІЧНОГО ОПИСУ У СПИСКУ
ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ З УРАХУВАННЯМ НАЦІОНАЛЬНОГО СТАНДАРТУ
УКРАЇНИ ДСТУ 8302:2015**

<i>Характеристика джерела</i>	<i>Приклад оформлення</i>
Книги: Один автор	1. Бичківський О. О. Міжнародне приватне право : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 82 с. 2. Бондаренко В. Г. Немеркнуча слава новітніх запорожців: історія Українського Вільного козацтва на Запоріжжі (1917-1920 рр.). Запоріжжя, 2017. 113 с. 3. Бондаренко В. Г. Український вільнокозацький рух в Україні та на еміграції (1919-1993 рр.) : монографія. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 600 с. 4. Вагіна О. М. Політична етика : навч.-метод. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 102 с. 5. Верлос Н. В. Конституційне право зарубіжних країн : курс лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 145 с. 6. Горбунова А. В. Управління економічною захищеністю підприємства: теорія і методологія : монографія. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 240 с. 7. Гурська Л. І. Релігієзнавство : навч. посіб. 2-ге вид., перероб. та доп. Київ : ЦУЛ, 2016. 172 с. 8. Дробот О. В. Професійна свідомість керівника : навч. посіб. Київ : Галком, 2016. 340 с.
Два автори	1. Аванесова Н. Е., Марченко О. В. Стратегічне управління підприємством та сучасним містом: теоретико-методичні засади : монографія. Харків : Щедра садиба плюс, 2015. 196 с. 2. Батракова Т. І., Калюжна Ю. В. Банківські операції : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 130 с. 3. Білобровко Т. І., Кожуховська Л. П. Філософія науки й управління освітою : навч.-метод. посіб. Переяслав-Хмельницький, 2015. 166 с. 4. Богма О. С., Кисильова І. Ю. Фінанси : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 102 с. 5. Горошкова Л. А., Волков В. П. Виробничий менеджмент : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 131 с. 6. Гура О. І., Гура Т. Є. Психологія управління соціальною організацією : навч. посіб. 2-ге вид., доп. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. 212 с.
Три автори	1. Аніловська Г. Я., Марушко Н. С., Стоколоса Т. М. Інформаційні системи і технології у фінансах : навч. посіб. Львів : Магнолія 2006, 2015. 312 с. 2. Городовенко В. В., Макаренков О. Л., Сантос М. М. О. Судові та правоохоронні органи України : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 206 с. 3. Кузнецов М. А., Фоменко К. І., Кузнецов О. І. Психічні стани студентів у процесі навчально-пізнавальної діяльності : монографія. Харків : ХНПУ, 2015. 338 с. 4. Якобчук В. П., Богоявленська Ю. В., Тищенко С. В. Історія економіки та економічної думки : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2015. 476 с.
Чотири і більше авторів	1. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України : станом на 10 жовт. 2016 р. / К. І. Беліков та ін.; за заг. ред. О. М. Литвинова. Київ : ЦУЛ, 2016. 528 с.

<i>Характеристика джерела</i>	<i>Приклад оформлення</i>
	<p>2. Бікулов Д. Т., Чкан А. С., Олійник О. М., Маркова С. В. Менеджмент : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 360 с.</p> <p>3. Операційне числення : навч. посіб. / С. М. Гребенюк та ін. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 88 с.</p> <p>4. Основи охорони праці : підручник / О. І. Запорожець та ін. 2-ге вид. Київ : ЦУЛ, 2016. 264 с.</p> <p>5. Клименко М. І., Панасенко Є. В., Стреляєв Ю. М., Ткаченко І. Г. Варіаційне числення та методи оптимізації : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 84 с.</p>
Автор(и) та редактор(и)/упорядники	<p>1. Березенко В. В. PR як сфера наукового знання : монографія / за заг. наук. ред. В. М. Манакіна. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 362 с.</p> <p>2. Бутко М. П., Неживенко А. П., Пепа Т. В. Економічна психологія : навч. посіб. / за ред. М. П. Бутко. Київ : ЦУЛ, 2016. 232 с.</p> <p>3. Дахно І. І., Алієва-Барановська В. М. Право інтелектуальної власності : навч. посіб. / за ред. І. І. Дахна. Київ : ЦУЛ, 2015. 560 с.</p>
Без автора	<p>1. 25 років економічному факультету: історія та сьогодення (1991-2016) : ювіл. вип. / під заг. ред. А. В. Череп. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 330 с.</p> <p>2. Криміналістика : конспект лекцій / за заг. ред. В. І. Галана ; уклад. Ж. В. Удовенко. Київ : ЦУЛ, 2016. 320 с.</p> <p>3. Миротворення в умовах гібридної війни в Україні : монографія / за ред. М. А. Лепського. Запоріжжя : КСК-Альянс, 2017. 172 с.</p> <p>4. Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / за ред.: С. О. Якубовського, Ю. О. Ніколаєва. Одеса : ОНУ, 2015. 306 с.</p> <p>5. Науково-практичний коментар Бюджетного кодексу України / за заг. ред. Т. А. Латковської. Київ : ЦУЛ, 2017. 176 с.</p> <p>6. Службове право: витоки, сучасність та перспективи розвитку / за ред.: Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. Запоріжжя, 2017. 328 с.</p> <p>7. Сучасне суспільство: філософсько-правове дослідження актуальних проблем : монографія / за ред. О. Г. Данильяна. Харків : Право, 2016. 488 с.</p> <p>8. Адміністративно-правова освіта у персоналіях : довід. / за заг. ред.: Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. Київ : Ін Юре, 2015. 352 с.</p> <p>9. Підготовка докторів філософії (PhD) в умовах реформування вищої освіти : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 5-6 жовт. 2017 р. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 216 с.</p> <p>10. Країни пострадянського простору: виклики модернізації : зб. наук. пр. / редкол.: П. М. Рудяков (відп. ред.) та ін. Київ : Ін-т всесвітньої історії НАН України, 2016. 306 с.</p> <p>11. Антологія української літературно-критичної думки першої половини ХХ століття / упоряд. В. Агеєва. Київ : Смолоскип, 2016. 904 с.</p>
Багатотомні видання	<p>1. Енциклопедія Сучасної України / редкол.: І. М. Дзюба та ін. Київ : САМ, 2016. Т. 17. 712 с.</p> <p>2. Лодий П. Д. Сочинения : в 2 т. / ред. изд.: Н. Г. Мозговая, А. Г. Волков ; авт. вступ. ст. А. В. Синицына. Киев ; Мелитополь : НПУ им. М. Драгоманова ; МГПУ им. Б. Хмельницкого, 2015. Т. 1. 306 с.</p> <p>3. Новицкий О. М. Сочинения : в 4 т. / ред. изд.: Н. Г. Мозговая, А. Г. Волков ; авт. вступ. ст. Н. Г. Мозговая. Киев ; Мелитополь: НПУ им. М. Драгоманова ; МГПУ им. Б. Хмельницкого, 2017. Т. 1. 382 с.</p> <p>4. Правова система України: історія, стан та перспективи : у 5 т. / Акад. прав. наук України. Харків : Право, 2009. Т. 2 : Конституційні засади</p>

Характеристика джерела	Приклад оформлення
	<p>правової системи України і проблеми її вдосконалення / заг. ред. Ю. П. Битяк. 576 с.</p> <p>5. Кучерявенко Н. П. Курс податкового права : в 6 т. Харків : Право, 2007. Т. 4 : Особенная часть. Косвенные налоги. 536 с.</p>
Реферати дисертацій	<p>1. Бондар О. Г. Земля як об'єкт права власності за земельним законодавством України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06. Київ, 2005. 20 с.</p> <p>2. Гнатенко Н. Г. Групи інтересів у Верховній Раді України: сутність і роль у формуванні державної політики : автореф. дис. ... канд. політ. наук : 23.00.02. Київ, 2017. 20 с.</p> <p>3. Кулініч О. О. Право людини і громадянина на освіту в Україні та конституційно-правовий механізм його реалізації : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.02. Маріуполь, 2015. 20 с.</p>
Дисертації	<p>1. Авдеева О. С. Міжконфесійні відносини у Північному Приазов'ї (кінець XVIII - початок XX ст.) : дис. ... канд. іст. наук : 07.00.01 / Запорізький національний університет. Запоріжжя, 2016. 301 с.</p> <p>2. Левчук С. А. Матриці Гріна рівнянь і систем еліптичного типу для дослідження статичного деформування складених тіл : дис. ... канд. фіз.-мат. наук : 01.02.04. Запоріжжя, 2002. 150 с.</p> <p>3. Вініченко О. М. Система динамічного контролю соціально-економічного розвитку промислового підприємства : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.04. Дніпро, 2017. 424 с.</p>
Законодавчі та нормативні документи	<p>1. Конституція України : офіц. текст. Київ : КМ, 2013. 96 с.</p> <p>2. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. <i>Голос України</i>. 2017. 27 верес. (№ 178-179). С. 10–22.</p> <p>3. Повітряний кодекс України : Закон України від 19.05.2011 р. № 3393-VI. <i>Відомості Верховної Ради України</i>. 2011. № 48-49. Ст. 536.</p> <p>4. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. Дата оновлення: 28.09.2017. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18 (дата звернення: 15.11.2017).</p> <p>5. Деякі питання стипендіального забезпечення : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 р. № 1050. <i>Офіційний вісник України</i>. 2017. № 4. С. 530–543.</p> <p>6. Про Концепцію вдосконалення інформування громадськості з питань євроатлантичної інтеграції України на 2017-2020 роки : Указ Президента України від 21.02.2017 р. № 43/2017. <i>Урядовий кур'єр</i>. 2017. 23 лют. (№ 35). С. 10.</p> <p>7. Про затвердження Вимог до оформлення дисертації : наказ Міністерства освіти і науки від 12.01.2017 р. № 40. <i>Офіційний вісник України</i>. 2017. № 20. С. 136–141.</p> <p>8. Інструкція щодо заповнення особової картки державного службовця : затв. наказом Нац. агентства України з питань Держ. служби від 05.08.2016 р. № 156. <i>Баланс-бюджет</i>. 2016. 19 верес. (№ 38). С. 15–16.</p>
Архівні документи	<p>1. Лист Голови Співки «Чорнобиль» Г. Ф. Лепіна на ім'я Голови Ради Міністрів УРСР В. А. Масола щодо реєстрації Статуту Співки та сторінки Статуту. 14 грудня 1989 р. <i>ЦДАГО України</i> (Центр. держ. архів громад. об'єднань України). Ф. 1. Оп. 32. Спр. 2612. Арк. 63, 64 зв., 71.</p> <p>2. Матеріали Ради Народних комісарів Української Народної Республіки. <i>ЦДАВО України</i> (Центр. держ. архів вищ. органів влади та</p>

Характеристика джерела	Приклад оформлення
	упр. України). Ф. 1061. Оп. 1. Спр. 8–12. Копія; Ф. 1063. Оп. 3. Спр. 1–3. 3. Наукове товариство ім. Шевченка. Львів. наук. б-ка ім. В. Стефаника НАН України. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 78. Арк. 1–7.
Патенти	1. Люмінісцентний матеріал: пат. 25742 Україна: МПК6 C09K11/00, G01T1/28, G21H3/00. № 200701472; заявл. 12.02.07; опубл. 27.08.07, Бюл. № 13. 4 с. 2. Спосіб лікування синдрому дефіциту уваги та гіперактивності у дітей: пат. 76509 Україна. № 2004042416; заявл. 01.04.2004; опубл. 01.08.2006, Бюл. № 8 (кн. 1). 120 с.
Препринти	1. Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами. Чорнобиль : Ін-т з проблем безпеки АЕС НАН України, 2006. 7, [1] с. (Препринт. НАН України, Ін-т проблем безпеки АЕС; 06-1). 2. Шиляев Б. А., Воеводин В. Н. Расчеты параметров радиационного повреждения материалов нейтронами источника ННЦ ХФТИ / ANL USA с подкритической сборкой, управляемой ускорителем электронов. Харьков : ННЦ ХФТИ, 2006. 19 с.: ил., табл. (Препринт. НАН Украины, Нац. науч. центр «Харьк. физ.-техн. ин-т»; ХФТИ2006-4).
Стандарти	1. ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. [Чинний від 2010-02-18]. Вид. офіц. Київ, 2010. 16 с. (Інформація та документація). 2. ДСТУ ISO 6107-1:2004. Якість води. Словник термінів. Частина 1 (ISO 6107-1:1996, IDT). [Чинний від 2005-04-01]. Вид. офіц. Київ : Держспоживстандарт України, 2006. 181 с. 3. ДСТУ 3582:2013. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ). [На заміну ДСТУ3582-97; чинний від 2013-08-22]. Вид. офіц. Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с. (Інформація та документація).
Каталоги	1. Горницкая И. П. Каталог растений для работ по фитодизайну / Донец. ботан. сад НАН Украины. Донецк : Лебедь, 2005. 228 с. 2. Історико-правова спадщина України : кат. вист. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка; уклад.: Л. І. Романова, О. В. Земляніщина. Харків, 1996. 64 с. 3. Пам'ятки історії та мистецтва Львівської області : кат.-довід. / авт.-упоряд.: М. Зобків та ін. ; Упр. культури Львів. облдержадмін., Львів. іст. музей. Львів : Новий час, 2003. 160 с.
Бібліографічні покажчики	1. Боротьба з корупцією: нагальна проблема сучасності : бібліогр. покажч. Вип. 2 / уклад.: О. В. Левчук, відп. за вип. Н. М. Чала ; Запорізький національний університет. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 60 с. 2. Микола Лукаш : біобібліогр. покажч. / уклад. В. Савчин. Львів : Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2003. 356 с. (Українська біобібліографія ; ч. 10). 3. Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича в незалежній Україні : бібліогр. покажч. / уклад.: Н. М. Загородна та ін.; наук. ред. Т. В. Марусик; відп. за вип. М. Б. Зушман. Чернівці : Чернівецький національний університет, 2015. 512 с. (До 140-річчя від дня заснування). 4. Лисодєд О. В. Бібліографічний довідник з кримінології (1992-2002) / ред. О. Г. Кальман. Харків : Одісей, 2003. 128 с.

Характеристика джерела	Приклад оформлення
	5. Яценко О. М., Любовець Н. І. Українські персональні бібліографічні покажчики (1856-2013). Київ : Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського, 2015. 472 с. (Джерела української біографістики ; вип. 3).
Частина видання: книги	<p>1. Баймуратов М. А. Имплементация норм международного права и роль Конституционного Суда Украины в толковании международных договоров / М. А. Баймуратов. <i>Михайло Баймуратов: право як буття вченого</i> : зб. наук. пр. до 55-річчя проф. М. О. Баймуратова / упоряд. та відп. ред. Ю. О. Волошин. К., 2009. С. 477–493.</p> <p>2. Гетьман А. П. Екологічна політика держави: конституційно-правовий аспект. <i>Тридцять лет с экологическим правом</i> : избранные труды. Харьков, 2013. С. 205–212.</p> <p>3. Коломоєць Т. О. Адміністративна деліктологія та адміністративна деліктність. <i>Адміністративне право України</i> : підручник / за заг. ред. Т. О. Коломоєць. Київ, 2009. С. 195–197.</p> <p>4. Алексеев В. М. Правовий статус людини та його реалізація у взаємовідносинах держави та суспільства в державному управлінні в Україні. <i>Теоретичні засади взаємовідносин держави та суспільства в управлінні</i> : монографія. Чернівці, 2012. С. 151–169.</p>
Частина видання: матеріалів конференцій (тези, доповіді)	<p>1. Антонович М. Жертви геноцидів першої половини ХХ століття: порівняльно-правовий аналіз. <i>Голодомор 1932-1933 років: втрати української нації</i> : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 4 жовт. 2016 р. Київ, 2017. С. 133–136.</p> <p>2. Анциперова І. І. Історико-правовий аспект акту про бюджет. <i>Дослідження проблем права в Україні очима молодих вчених</i> : тези доп. всеукр. наук.-практ. конф. (м. Запоріжжя, 24 квіт. 2014 р.). Запоріжжя, 2014. С. 134–137.</p> <p>3. Кононенко Н. Методология толерантности в системе общественных отношений. <i>Формирование толерантного сознания в обществе</i> : материалы VII междунар. антитеррорист. форума (Братислава, 18 нояб. 2010 г.). Киев, 2011. С. 145–150.</p> <p>4. Микитів Г. В., Кондратенко Ю. Позатекстові елементи як засіб формування медіакультури читачів науково-популярних журналів. <i>Актуальні проблеми медіаосвіти в Україні та світі</i> : зб. тез доп. міжнар. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 3-4 берез. 2016 р. Запоріжжя, 2016. С. 50–53.</p> <p>5. Соколова Ю. Особливості впровадження проблемного навчання хімії в старшій профільній школі. <i>Актуальні проблеми та перспективи розвитку медичних, фармацевтичних та природничих наук</i> : матеріали III регіон. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 29 листоп. 2014 р. Запоріжжя, 2014. С. 211–212.</p>
Частина видання: довідкового видання	<p>1. Кучеренко І. М. Право державної власності. <i>Великий енциклопедичний юридичний словник</i> / ред. Ю. С. Шемшученко. Київ, 2007. С. 673.</p> <p>2. Пирожкова Ю. В. Благодійна організація. <i>Адміністративне право України</i> : словник термінів / за ред.: Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. Київ, 2014. С. 54–55.</p> <p>3. Сірій М. І. Судова влада. <i>Юридична енциклопедія</i>. Київ, 2003. Т. 5. С. 699.</p>
Частина	1. Коломоєць Т. О. Оцінні поняття в адміністративному законодавстві

Характеристика джерела	Приклад оформлення
видання: продовжуваного видання	<p>України: реалії та перспективи формулювання їх застосування. <i>Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки</i>. Запоріжжя, 2017. № 1. С. 36–46.</p> <p>2. Левчук С. А., Хмельницький А. А. Дослідження статичного деформування складених циліндричних оболонок за допомогою матриць типу Гріна. <i>Вісник Запорізького національного університету. Фізико-математичні науки</i>. Запоріжжя, 2015. № 3. С. 153–159.</p> <p>3. Левчук С. А., Рак Л. О., Хмельницький А. А. Моделювання статичного деформування складеної конструкції з двох пластин за допомогою матриць типу Гріна. <i>Проблеми обчислювальної механіки і міцності конструкцій</i>. Дніпропетровськ, 2012. Вип. 19. С. 212–218.</p> <p>4. Тарасов О. В. Міжнародна правосуб'єктність людини в практиці Нюрнберзького трибуналу. <i>Проблеми законності</i>. Харків, 2011. Вип. 115. С. 200–206.</p>
Частина видання: періодичного видання (журналу, газети)	<p>1. Кулініч О. О. Право на освіту в системі конституційних прав людини і громадянина та його гарантії. <i>Часопис Київського університету права</i>. 2007. № 4. С. 88–92.</p> <p>2. Коломоєць Т., Колпаков В. Сучасна парадигма адміністративного права: генеза і поняття. <i>Право України</i>. 2017. № 5. С. 71–79.</p> <p>3. Коваль Л. Плюси і мінуси дистанційної роботи. <i>Урядовий кур'єр</i>. 2017. 1 листоп. (№ 205). С. 5.</p> <p>4. Біленчук П., Обіход Т. Небезпеки ядерної злочинності: аналіз вітчизняного і міжнародного законодавства. <i>Юридичний вісник України</i>. 2017. 20-26 жовт. (№ 42). С. 14–15.</p> <p>5. Bletskan D. I., Glukhov K. E., Frolova V. V. Electronic structure of 2H-SnSe₂: ab initio modeling and comparison with experiment. <i>Semiconductor Physics Quantum Electronics & Optoelectronics</i>. 2016. Vol. 19, No 1. P. 98–108.</p>
Електронні ресурси	<p>1. Влада очима історії : фотовиставка. URL: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/photogallery/gallery?galleryId=15725757& (дата звернення: 15.11.2017).</p> <p>2. Шарая А. А. Принципи державної служби за законодавством України. <i>Юридичний науковий електронний журнал</i>. 2017. № 5. С. 115–118. URL: http://lsey.org.ua/5_2017/32.pdf.</p> <p>3. Ганзенко О. О. Основні напрями подолання правового нігілізму в Україні. <i>Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки</i>. Запоріжжя, 2015. № 3. – С. 20–27. – URL: http://ebooks.znu.edu.ua/files/Fakhovivydannya/vznu/juridichni/VestUr2015v3/5.pdf. (дата звернення: 15.11.2017).</p> <p>4. Яцків Я. С., Маліцький Б. А., Бублик С. Г. Трансформація наукової системи України протягом 90-х років ХХ століття: період переходу до ринку. <i>Наука та інновації</i>. 2016. Т. 12, № 6. С. 6–14. DOI: https://doi.org/10.15407/scin12.06.006.</p>